

การประชุมวิชาการระดับชาตินานาชาติ "เบญจมิตรวิชาการ" ครั้งที่ 10

The 10th BENJAMITRA Network National and International Conference

คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนระดับ มัธยมศึกษากลุ่มดอยอ่างขาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 34

พุทธิกุล ปิยะจันทร์₁ ธีระภัทร ประสมสุข₂

₁บัณฑิตปริญญาโท สาขาวิชาบริหารการศึกษา, e-Mail Address : ptkputtikul@gmail.com

₂คณะสังคมศาสตร์และศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่, e-Mail Address : trp1952@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ปัญหาและ ข้อเสนอแนะคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาของ โรงเรียนระดับมัธยมศึกษากลุ่มดอยอ่างขาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 34 รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างครูผู้สอน จำนวน 152 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่าคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนระดับมัธยมศึกษากลุ่มดอยอ่างขาง สังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 34 โดยรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านสมรรถนะ รองลงมาคือด้านพฤติกรรมที่เอื้อต่อการบริหารจัดการ การศึกษา และด้านมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ ตามลำดับ

บทนำ

คุณลักษณะที่สำคัญของผู้บริหารสถานศึกษาในด้านต่าง ๆ ได้แก่ด้านความรู้ ด้านความสามารถ ด้านวิสัยทัศน์ ด้านการยอมรับของครูและบุคลากรทั้งในและนอกสถานศึกษา นับเป็นสิ่งสำคัญที่เป็นปัจจัยส่งผลให้การปฏิบัติหน้าที่ในฐานะผู้นำการเปลี่ยนแปลงบริหารจัดการศึกษาในสถานศึกษาเกิดสัมฤทธิ์ผล การมีความเข้าใจอันดีระหว่างครูกับผู้บริหารสถานศึกษานับว่ามีความสำคัญอย่างยิ่ง การทราบถึงคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่กำลังก้าวเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 จะทำให้ทราบข้อมูลผลการศึกษาที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษารวมทั้งช่วยสร้างเสริมความเข้าใจอันดีมีความเป็นกัลยาณมิตรซึ่งกันและกันระหว่างผู้บริหารสถานศึกษากับครูที่จะปฏิบัติงานร่วมกันในยุคปฏิรูปการศึกษาและก้าวเข้าสู่การศึกษาที่มีคุณภาพในศตวรรษที่ 21 ได้ดี (สุนันทา พ่วงทอง, ม.ป.ป. : 4) [1]

ปัญหาเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา กลุ่มดอยอ่างขาง คือ การขาดประสบการณ์ด้านการบริหารจัดการศึกษา การมีความรู้และประสบการณ์วิชาชีพก่อนมาดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาไม่เพียงพอ ขาดทักษะในการบริหารจัดการ การศึกษาในภาพรวมขาดทักษะในการบริหารจัดการองค์กร ขาดทักษะด้านการบริหารจัดการเทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพ ขาดพฤติกรรมที่ส่งเสริมการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ขาดภาวะผู้นำสู่การเปลี่ยนแปลงและขาดการยอมรับจากครูและบุคลากรในสถานศึกษา (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 34, 2561: 30-40) [2]

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษา คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนระดับมัธยมศึกษากลุ่มดอยอ่างขาง สังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 34
2. เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะ คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนระดับมัธยมศึกษากลุ่มดอยอ่างขาง สังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 34

วิธีการวิจัย

ประชากรในการวิจัยนี้ได้แก่ ครูผู้สอน จำนวน 152 คน ของ โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา กลุ่มดอยอ่างขาง สังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 34

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนระดับมัธยมศึกษากลุ่มดอยอ่างขาง สังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 34

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำผลการวิเคราะห์ทางสถิติมาแปลผลของข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556 : 121) [3]

วิเคราะห์ข้อมูลปัญหาและข้อเสนอแนะ โดยใช้ วิเคราะห์เนื้อหา หาค่าความถี่ นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อสรุปและอภิปรายผล

ผลการวิจัย

คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนระดับมัธยมศึกษากลุ่มดอยอ่างขาง สังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 34 โดยรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านสมรรถนะ รองลงมาคือด้านพฤติกรรมที่เอื้อต่อการบริหารจัดการ การศึกษา ด้านมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ ตามลำดับ

ปัญหา คือ ผู้บริหารขาดประสบการณ์ด้านการบริหารจัดการ การศึกษา ขาดทักษะในการบริหารจัดการ การศึกษาในภาพรวมทุกด้าน ขาดพฤติกรรมที่ส่งเสริมการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21

ข้อเสนอแนะ คือ ควรพัฒนาผู้บริหารด้านประสบการณ์การบริหารจัดการ การศึกษาควรพัฒนาทักษะผู้บริหารในการบริหารจัดการ การศึกษา ควรพัฒนาพฤติกรรมผู้บริหารที่ส่งเสริมการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21

บทสรุป

คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา กลุ่มดอยอ่างขาง สังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 34 โดยรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านสมรรถนะ รองลงมาคือด้านพฤติกรรมที่เอื้อต่อการบริหารจัดการ การศึกษา ด้านมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ ตามลำดับ สอดคล้องกับ ผลการวิจัยของ ประคอง รัตมีแก้ว (2551:191-217)[4] เรื่อง คุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารในสถานศึกษาที่มีคุณภาพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย มีความคิดริเริ่มและรอบรู้ / สร้างสรรค์ มีสติปัญญาเฉลียวฉลาด มีความรู้ความสามารถทางการบริหาร มีประสบการณ์ในการบริหาร มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีความสามารถในการตัดสินใจ มีความสามารถในการวิเคราะห์ / พิจารณาเหตุการณ์ ดังนั้น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานควรนำเอาผลการวิจัยมากำหนดนโยบายเกี่ยวกับ ประสบการณ์การบริหารจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ทักษะในการบริหารจัดการการศึกษาในศตวรรษที่ 21 พฤติกรรมที่ส่งเสริมการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ควรนำประเด็นดังกล่าวไปทำการวิจัย เพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศสำหรับผู้บริหารสถานศึกษานำไปประยุกต์ใช้พัฒนาคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21 ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

